

Redactioneel commentaar op art. 163 lid 3, laatste twee volzinnen Sv (elektronische aangifte)

van Laanen, F.

Published in:
Het wetboek van strafvordering

Publication date:
2007

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Laanen, F. (2007). Redactioneel commentaar op art. 163 lid 3, laatste twee volzinnen Sv (elektronische aangifte). In A. L. Melai, & M. S. Groenhuijsen (Eds.), *Het wetboek van strafvordering* (pp. 3). Kluwer.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Artikel 163

1. De aangifte van eenig strafbaar feit geschiedt mondeling of schriftelijk bij den bevoegden ambtenaar, hetzij door den aangever in persoon, hetzij door een ander, daartoe door hem van eene bijzondere schriftelijke volmacht voorzien.

2. De mondelinge aangifte wordt door den ambtenaar die haar ontvangt, in geschrift gesteld en na voorlezing door hem met den aangever of diens gemachtigde ondertekend. Indien deze niet kan teekenen, wordt de reden van het beletsel vermeld.

3. De schriftelijke aangifte wordt door den aangever of diens gemachtigde ondertekend. Met een ondertekende aangifte wordt gelijkgesteld de aangifte die langs elektronische weg is gedaan, mits deze voldoet aan de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde eisen. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen beperkingen worden aangebracht in de gevallen waarin aangifte langs elektronische weg kan worden gedaan.

4. De schriftelijke volmacht, of, zoo zij voor een notaris in minuut is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt aan de akte gehecht.

5. Tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in de artikelen 160 en 161, zijn de opsporingsambtenaren, en tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in artikel 162, de daarbij genoemde ambtenaren verplicht.

6. Artikel 155 is van toepassing.

Laatstelijk gewijzigd bij Wet van 15 september 2005, Stb. 2005, 470 (i.w.tr. 1 januari 2007).

De laatste twee volzinnen van het derde lid (betreffende de elektronische aangifte) zijn bij de bovengenoemde wet toegevoegd. W.L.J.M. Duijst, aant. 3 en 7 op art. 163 (suppl. 143, augustus 2004) loopt al op deze wijziging vooruit.¹ In een toekomstige commentaar zal nader op de wetwijziging worden ingegaan. Voorshands de volgende redactionele commentaar op art. 163 (nieuw), voor zover het de feiten betreft waarvan elektronisch aangifte kan worden gedaan.²

De algemene maatregel van bestuur waarop in de betreffende wetwijziging wordt gedoeld, is het Besluit elektronische aangifte (d.d. 21 december 2006, *Stb.* 2006, 727, i.w.tr. 1 januari 2007). Art. 2 Besluit elektronische aangifte bepaalt dat elektronische aangifte mogelijk is van in de bijlage bij dat besluit vermelde feiten, behoudens de in die bijlage neergelegde uitzonderingen. Het betreft, aldus de tekst van de bijlage, 'diefstal en poging tot diefstal' (aangeduid met art. 310, 311, 314 en 315 (jo. 45) Sr), met uitzondering van 'diefstal uit een woning', 'diefstal met geweld', 'inbraak', alsmede (zonder uitzondering) 'beschadiging en vernieling' (aangeduid met art. 170, 171, 350 lid 1 en 352 Sr en art. 7 WWV 1994).

1. Voor het door haar onderstreepte belang van een goed alternatief voor identificatie van de aangever (aant. 7 over art. 163 lid 3 Sv), zie art. 3 e.v. Besluit elektronische aangifte (*Stb.* 2006, 727) en de nota van toelichting, niet alleen waar die de betreffende artikelen toelicht (*Stb.* 2006, 727, p. 7 e.v.), maar met name ook waar wordt geschreven over de voorgenomen (maar nog niet doorgevoerde) aansluiting bij DigiD (*Stb.* 2006, 727, p. 5-6).

2. Onder verantwoordelijkheid van redactiesecretaris mr. F. van Laanen, universitair docent straf- en strafprocesrecht aan de Universiteit van Tilburg.

Art. 163

In de nota van toelichting valt te lezen dat de regering na kritische opmerkingen in de adviezen naar eigen zeggen 'tegenwoordig [is] gekomen aan de wens om een duidelijke en voor de burger begrijpelijke lijst van feiten te definiëren'. Zo is, na kritiek van het openbaar ministerie resp. de raad voor de rechtspraak én het openbaar ministerie, besloten 'om alle vormen van diefstal van titel XXIV [bedoeld zal zijn: XXII, *red.*] Sr, met uitzondering van diefstal uit een woning, inbraak en diefstal met geweld' resp. 'alle vormen van beschadiging en vernieling' op te nemen.¹ Evenwel: 'Indien er sprake is van diefstal uit een met een woning verbonden schuur of kelderbox is het echter wel mogelijk om elektronisch aangifte te doen.'²

Het streven naar een begrijpelijke lijst met feiten is op zichzelf genomen natuurlijk lovenswaardig; punt van aandacht is wel dat de *wet* 'negatief' is. Dat wil zeggen, de regering kan (bij nader inzien) in het Besluit elektronische aangifte wel zijn gekomen tot een zgn. 'positieve lijst' van feiten waarvoor elektronische aangifte mogelijk is (met uitzonderingen op die lijst en zelfs een wens om die positieve lijst te laten groeien),³ art. 163 lid 1 en lid 3 Sv maakt elektronische aangifte mogelijk van *alle* strafbare feiten *behoudens beperking* bij algemene maatregel van bestuur. Eigenlijk telt dan dus slechts de beperking, dat is de uitzondering op de lijst in het besluit. Gezien de toelichting door de (krachtens delegatie bevoegde) regering zal de gewenste uitzondering op de generieke wettelijke mogelijkheid tot het doen van elektronische aangifte echter mede a contrario moeten worden afgeleid: wat niet expliciet staat vermeld op de positieve lijst, moet naast de in de bijlage expliciet aangeduide uitzonderingen kennelijk ook als uitzondering worden beschouwd.

De regeling had onzes inziens verder aan duidelijkheid kunnen winnen wanneer was gekozen voor een consistentere aanduiding, hetzij met wetsartikelen, hetzij met woorden. Immers:

(a) Diefstal met geweld staat woordelijk geformuleerd als een uitzondering op de opgesomde wetsartikelen, maar art. 312 Sr, waarin deze vorm van gekwalificeerde diefstal is geregeld, stáát helemaal niet ín die opsomming. Heeft de woordelijke uitzondering per ongeluk een loos karakter of moet worden geconcludeerd dat elektronische aangifte van het *grond*-delict (ook) niet mogelijk is wanneer daarbij geweld wordt gebruikt? Voor die uitleg pleit dat art. 312 Sr een specialis is, alsmede dat de mogelijkheid van elektronische aangifte een efficiëntiemaatregel voor ongecompliceerde gevallen is.⁴

(b) Diefstal met *bedreiging* met geweld, ook in art. 312 Sr vermeld maar níet met zoveel woorden genoemd, moet bij gebreke van vermelding van dit wetsartikel in de 'positieve lijst' kennelijk ook buiten de regeling blijven. De hiervoor, onder *a*, opgeworpen vraag geldt ook hier.

(c) Diefstal uit een 'woning' valt buiten de regeling, de 'diefstal uit een met een woning verbonden schuur of kelderbox' niet. Afhankelijk van hoe nauw de verbinding met de opslagruimte is, wordt deze laatste echter wel of niet tot een woning gerekend.⁵ Of de gestolen fiets uit de (al dan niet daartoe gebroken) garage, schuur of kelderbox, of van het erf of binnenplaatsje aan een verschillend aangifteregebied is en behoort te zijn onderworpen, laat zich o.i. betwisten.

(d) Ondanks de generieke aanduiding met 'diefstal' moet elektronische aangifte van stroperij (keurig als kwalificatie in art. 314 Sr en als titelopschrift boven titel XXII Sr vermeld) wel

1. *Stb.* 2006, 727, p. 6.

2. *Stb.* 2006, 727, p. 7.

3. *Stb.* 2006, 727, p. 6-7 (NvT)). Dat systeem had o.i. dan ook (mits correct) beter in een handleiding voor de gebruiker gepast, niet in een de wet beperkende algemene maatregel van bestuur.

4. Vgl. W.L.J.M. Duijst, aant. 3 op art. 163 (suppl. 143, augustus 2004).

5. Vgl. aant. 4 op art. 311 Sr (suppl. 128, september 2004), in: Noyon/Langemeijer/Remmelink (met impliciete verwijzing naar hun aant. 2 en 3 op art. 138 Sr (suppl. 123, september 2003)).

Art. 163

voor mogelijk worden gehouden. Die bepaling staat niet alleen niet als uitzondering vermeld, integendeel: zij staat op de positieve lijst met wetsartikelen. Normaalgesproken had men zo'n 'titelkwestietje' achterwege gelaten, ware het niet dat...

(e) ... in de bijlage bij het Besluit elektronische aangifte zonder woordelijke uitzondering ook wordt gesproken van het elektronisch aangeven van 'beschadiging en vernieling' – zijnde het titelopschrift van titel XXVII Sr –, i.e. van 'alle vormen' daarvan (aldus de nota van toelichting). Echter, (i) slechts twee vormen van vernieling of beschadiging als vervat in titel XXVII Sr staan in de opsomming van wetsartikelen en (ii) ook zijn in die opsomming vermeld twee gemeengevaarlijke delicten uit een andere titel (en dat zijn weer niet alle gemeengevaarlijke delicten met een basis in vernieling of beschadiging), alsmede het doorrijden na een ongeval.¹ Anders dan het opschrift doet vermoeden, is naar de 'letter' van de artikelopsomming in het besluit dus géén elektronische aangifte mogelijk van (kort aangeduid): het beschadigen etc. van een dier (art. 350 lid 2 Sr) of het vernielen etc. van (computer)gegevens of -systemen (art. 350a en 350b Sr, inderdaad waarschijnlijk wel gecompliceerde feiten) of van een nutswerk (art. 351 en 351bis Sr, toch niet per se een lastig delict²). Wel is elektronische aangifte volgens deze opsomming mogelijk van de gewone vernieling etc. (art. 350 lid 1 Sr) en van de vernieling etc. van een gebouw of – sic! – een zeeinstallatie of (lucht)vaartuig (art. 352 Sr). Evenzeer wanneer door laatstgenoemde opzettelijke of culpoze vernieling etc. gemeen gevaar voor goederen of al dan niet verwezenlijkt levensgevaar te duchten is (art. 170 (straffen van 12 jaar tot levenslang!) en 171 Sr). Maar als het (lucht)vaartuig, waarvan men vernieling zoals gezegd wel elektronisch kan aangeven, daardoor ernstig in de problemen komt (art. 168 en 169 Sr), is elektronische aangifte – en dat is toch eigenlijk maar goed ook! – weer niet mogelijk, en dat laatste geldt voor meer gemeengevaarlijke vernielingen.

(f) In de bijlage wordt expliciet gewag gemaakt van poging tot diefstal, zowel in het opschriftje als door vermelding van art. 45 Sr. Bij de 'beschadiging en vernieling' en de daar vermelde artikelen is dat niet het geval. Uit de nota van toelichting volgt geen bijzondere redenen voor het in dit verband buiten beschouwing laten van de poging. Afgezien van problemen rond de poging tot misdrijven als art. 170 of 171 Sr,³ kunnen wij daarvoor niet direct een reden bedenken. Nu zelfs uit het samenstel van 'positieve lijst en uitzondering' in de bijlage bij het Besluit elektronische aangifte geen beperking in de zin van art. 163 lid 3 Sv kan worden afgeleid, willen wij het mogelijk achten ook van de pogingsvariant (dus bijv. poging tot vernieling (art. 350 Sr)) elektronisch aangifte te doen.

1. Door aanduiding met art. 7 WVV 1994 in al zijn facetten, maar dat zal gezien de band met 'schade' wel weer niet de bedoeling zijn

2. Men denke aan baldadig geklungel aan een sluisje, het 'beschilderen' van een elektriciteitshuisje, het kapotslaan van een overweglicht etc.

3. Zie J. de Hullu, *Materieel strafrecht. Over algemene leerstukken van strafrechtelijke aansprakelijkheid naar Nederlands recht*, Deventer: Kluwer 2006, p. 376-377 over poging tot bepaalde culpoze delicten, geobjectiveerde gevolgsdelicten en delicten met een bijkomende voorwaarde voor strafbaarheid.